

A woman in athletic wear is running away from the viewer through a dark, narrow tunnel. The tunnel is illuminated by a bright, warm light at the far end, creating a silhouette effect on the runner. The walls of the tunnel are rough and textured, and the overall atmosphere is mysterious and suspenseful.

M.R.HALL

JENNY COOPEROVÁ: ÚŘAD KORONERA

Pohřešování

M.R.HALL

JENNY COOPEROVÁ: ÚŘAD KORONERA

Pohřešování

2014

Copyright © M. R. Hall 2010
Translation © Alexandra Lamichová 2014
Cover design © 2014 by GALATEA

Veškerá práva vyhrazena.
Žádná část tohoto díla nesmí být reprodukována ani elektronicky šířena
bez předchozího písemného souhlasu majitele práv.

Z anglického originálu THE DISAPPEARED,
vydaného nakladatelstvím Pan Books, Londýn 2013,
přeložila Alexandra Lamichová
Sazba: Karel Kaltrop
První vydání v elektronické verzi
Vydalo Nakladatelství GALATEA, s.r.o.,
v září 2014

ISBN 978-80-87910-43-6

Pro Boba a Romayne za spoustu skvělých let

Nehal své zrcadlo, sladká Amine, líbeznou rukou svou
Dokud také noc nezahalí každou hvězdu nad tebou,
Co uzříš tam to div a zázrak též je:
Jedinou tvář tak krásnou jako je ta tvá,
Jediné oči, co zblízka či zdáli, jak se zdá,
Na tobě mohou spočinouti bez stínu beznaděje

James Clarence Mangan

1

ZA PRVNÍCH ŠEST MĚSÍCŮ ve funkci koronerky okresu Severn Vale poznala Jenny Cooperová pouze několik těl, která zůstala neidentifikována déle než den, maximálně dva. Tato mrtvola neznámé totožnosti, označená jako žena XY, ležela v lednici zabalená v bílém igelitovém rubáši už déle než týden. Vzhledem k velkému množství těl, která měla na rozdíl od ní jména a čekala na pitvu, na ni ještě nepřišla řada.

Mrtvolu vyplavila voda na anglickou stranu ústí řeky Severn kousek od místa, kde se do ní vlévala Avona. Odliv ji vtáhl zpět do hloubky a pak ji nechal ležet nahou v blátě kousek po proudu od místa, kde se přes řeku klenula dálnice M5. Tělo patřilo světlolase ženě, vysoké sto sedmdesát centimetrů. Nemělo žádné ochlupení a částečně se již stalo potravou racků. Z měkkých tkání břicha a prsů už toho moc nezbylo a podobně jako u všech těl, která leží nějakou dobu vystavená napospas přírodním živlům, se v hlavě nacházely pouze prázdné důlky tam, kde předtím bývaly oči. Jenny trvala na tom, aby byly kvůli identifikaci těla vsazeny do důlků provizorní skleněné oči. Nepřirozeně modré umělé bulvy propůjčily obličejí strnulý výraz mrkací panenky.

Asistentka koronerky Alison Trentová, bývalá policistka, zařídila, že se v pátek v pozdních odpoledních hodinách sešel v márnici docela velký počet lidí, kteří mohli a měli důvod tělo identifikovat. V poslední chvíli ji ale odvolali do skladu jedno-

ho bristolského hypermarketu, kde byla v chladicím voze mezi nákladem zmraženého hovězího masa, dovezeného z Francie, objevena těla tří mladých Afričanů. Jenny nechtěla nechat potenciální příbuzné mrtvé ženy v nejistotě, proto neochotně odešla dříve z kanceláře a sama se vydala do márnice, aby vedla identifikaci.

Byl poslední lednový týden a z temně šedé oblohy padal déšť se sněhem, jemůž na mrazivosti přidával docela silný ledový vítr. Ještě nebyly ani čtyři hodiny odpoledne, ale denní světlo se už téměř rozplynulo v přicházející noci. Na Jenny už v nemocnici čekala skupinka asi dvanácti lidí, kteří postávali u prázdného příjmu v budově márnice v zadním nemocničním traktu. Stařické radiátory buď někdo zastavil, nebo nefungovaly. Dvojcím, které si spolu šeptaly, stoupaly od úst obláčky páry. Většinou se jednalo o rodiče středního věku, kteří pod maskou strachu skrývali hlubší pocity viny a hanby. Zdálo se, že se jejich zachmuřené, vráskami zbrážděné obličeje ptají *Jak to, že to došlo až sem?*

V márnici už nebyl k dispozici žádný asistent, který by vedl prohlídku, proto se skupinky čekajících musela ujmout Jenny a učitelským tónem je poučit, aby po jednotlivých párech prošli lítacími dveřmi a vydali se k lednici na opačném konci chodby. Varovala je, že tělo nemusí být na první pohled k poznání, a poskytla jim kontaktní údaje soukromé laboratoře, která jim odebere vzorky DNA a porovná je se vzorky DNA těla. Odběr a analýza znamenaly sice menší výdaje, ale její skrovný rozpočet nic takového neumožňoval. Všichni čekající si poctivě zapsali název a e-mailovou adresu laboratoře. Všichni, až na jednoho. Vysoký štíhlý, asi pětapadesátiletý muž stál stranou od ostatních. Jeho tvář postrádala jakýkoli výraz a jediným projevem nervozity bylo, že občas zvedl ruku a uhladil si krátké černé vlasy, tu a tam protkané šedivými pramínky. Jenny si všimla jeho výrazných zelených očí a zadoufala, že to nebudou právě ony, ze kterých ukápnou slzy na hladkou dlážděnou podlahu.

Slzy se objevily vždycky.

Rozvržení budovy ještě násobilo trauma jejích návštěvníků. Během asi dvacetimetrové cesty chodbou míjeli řady vozíků s těly zabalenými do lesklého bílého igelitu. Těžký nehybný vzduch byl cítit pachem rozkladu, dezinfekce a závanem pokoutně kouřených cigaret, které zde byly stejně jako jídlo a pití zakázány. Tři páry jeden po druhém prošly chodbou, sebraly odvahu a podívaly se na odhalenou hlavu a ramena mrtvolý neznámě ženy XY, jejíž kůže už začínala žloutnout a získávat texturu podobnou pergamenu. Jeden po druhém shodně zavrtěli hlavou a v jejich výrazu se mísila úleva spojená s nejistotou a strachem z podobných muk, která budou nevyhnutelně následovat.

Zelenooký muž se vůbec nechoval jako ostatní. K lednici došel rázným krokem a celé jeho vystupování bylo strohé a praktické, i když se zdálo, že zakrývá smutek a nejistotu, které si Jenny vyložila jako lítost. Ani to s ním nehnulo, když se podíval na tvář mrtvé ženy. Chvíli si ji prohlížel a pak rozhodně zavrtěl hlavou. Jenny zvědavost nedala a zeptala se ho, koho hledá. Kultivovaným zámožským akcentem jí vysvětlil, že jeho nevlastní dcera cestovala po Spojeném království a už několik týdnů se mu nedaří ji kontaktovat. Svůj poslední e-mail poslala z jedné internetové kavárny v Bristolu. Policie ho informovala o nálezů těla. Než Jenny stačila najít záminku, jak pokračovat v rozhovoru, otočil se a odešel stejně rychle, jako předtím přišel.

Po hlavní skupině dorazili pan a paní Crosbyovi. Panu Crosbymu nechybělo mnoho do šedesátky a měl na sobě oblek, který odpovídal nějakému vysoce postavenému odborníkovi nebo obchodníkovi. Žena byla o několik let mladší a měla dobře zachovalé rysy a uhlazené způsoby ženy, kterou nepotřeboval život strávený v zaměstnání. Doprovázel je mladý, ani ne třicetiletý muž, oblečený stejně jako pan Crosby v obleku a kravatě. Pan Crosby ho suše představil jako Michaela Stevense, přítele jeho dcery. Ten výraz mu očividně vadil,

jako každému otci, který se nechce smířit s tím, že jeho dospělá dcera věnuje své city někomu jinému. Jenny je uvítala chápavým úsměvem a sledovala, jak se dívají na tělo, prohlížejí si rysy nehybného mrtvého obličej, vyměňují si pohledy a odmítavě vrtí hlavou.

„Ne, tohle není Anna Rose,“ řekla paní Crosbyová, ale v jejím hlase zazněl stín pochyb. „Nemá tak dlouhé vlasy.“

Zdálo se, že tenhle závěr jejímu manželovi stačil, ale mladší muž se odhodlal ještě k jednomu pohledu. Bylo na něm vidět, že si je vědom toho, jak klamavý bývá pohled na mrtvé tělo, které může vypadat úplně jinak než zaživa.

„Ty oči jsou skleněné,“ upozornila je Jenny, „takže barva se může lišit. Jinak nemá tělo žádné zvláštní známky a bylo úplně celé depilované.“

Pan Crosby se na ni nechápavě podíval.

„Neměla žádné ochlupení,“ vysvětlila mu jeho žena.

Crosby nesouhlasně zamručel.

„To není ona,“ prohlásil nakonec Michael Stevens. „Ne, určitě to není ona.“

„Pokud si nejste úplně jistí, radila bych vám zkusit test DNA,“ navrhla Jenny rodičům.

„Annu Rose jsme adoptovali,“ řekla paní Crosbyová, „ale myslím, že doma něco jejího najdeme. Kartáč na vlasy by měl stačit, že ano?“

„Vzorek vlasů by byl naprosto vyhovující.“

Pan Crosby stroze poděkoval, položil dlaň své ženě na záda a chystal se ji odvést pryč. Ta se ale otočila zpátky k Jenny.

„Annu Rose pohřešujeme deset dnů. Vystudovala fyziku a pracuje spolu s Mikem v Maybury. Neměla žádné problémy a se svým životem se zdála být naprosto spokojená.“ Paní Crosbyová se odmlčela a snažila se sebrat. „Už jste se někdy s takovým případem setkala?“

Pan Crosby, který se zjevně styděl za naivitu své ženy, sklopil zrak k podlaze. Mike nejistě pohlédl z jednoho dívčina

rodiče na druhého. Tvářil se poplašeně a bylo jasné, že neví, jak se má zachovat.

„Ne. Ne často,“ řekla Jenny. „Ze svých zkušeností vím, že sebevraždu – pokud máte na mysli tohle – obvykle předchází různý stupeň deprese. Pokud vám daná osoba byla blízká, poznali byste to na ní.“

„Děkuji vám,“ řekla paní Crosbyová. „Děkuji.“

Její muž ji otočil a odváděl pryč.

Mike Stevens na Jenny krátce pohlédl, jako by se chtěl i on na něco zeptat, ale buď se styděl, nebo z úcty k rodině si svou otázku nechal pro sebe a následoval Crosbyovy k východu z márnice.

Když zmizeli Jenny z dohledu, matně si vybavila, že zaleschla v rádiu hlášení o pohřešované mladé ženě, která zmizela ze svého domova v Bristolu. Pracovala jako stážistka v Maybury – odstavené jaderné elektrárně, která stála necelých pět kilometrů východně od Severn Bridge. Maybury a další tři odstavené elektrárny v oblasti ústí řeky Severn se nedávno staly ostře diskutovaným tématem v místních médiích. Vláda najala novou generaci vědců, kteří měli vyřadit padesát let staré reaktory a postavit místo nich nové. Jenny poslouchala živé vysílání vášnivých debat telefonujících lidí a cítila, jak se v ní zvedá vlna zapomenutého mladistvého idealismu a probouzejí se vzpomínky na víkendové výlety se spolužáky do mírových kempů postavených u amerických základů protivzdušné obrany. Připadalo jí zvláštní, že o generaci mladší žena si začala budovat svou pracovní kariéru v průmyslu, který pro ni tehdy v období formování její osobnosti představoval veškerou korupci a nebezpečí světa.

Jenny si natáhla latexové rukavice, přetáhla igelit přes voskový obličej a zasunula tělo neznámé ženy zpátky do chladicího boxu.

Po pěti měsících, kdy se v márnici střídali nespolehliví zástupci, měl konečně v pondělí nastoupit nový patolog na plný úvazek. Jenny se těšila, že jí opět budou včas docházet pitevní

zprávy a že nebude muset trávit odpoledne vyřizováním úkolů, které má na starosti personál patologie. V úřadu koronera, svázaném nedostatkem peněz, bylo těžké zachovat si profesionální důstojnost, a ačkoli už viděla pár set mrtvol v různém stupni rozkouskování a rozkladu, stále ji přítomnost mrtvých těl děsila.

Použité rukavice vyhodila do koše a pospíchala na čerstvý zimní vzduch, jak nejrychleji jí to její boty na úzkých podpatcích umožňovaly. Musela stihnout domluvenou schůzku.

Smrt a stísněný pocit v její přítomnosti zabíraly většinu času, který strávila u doktora Allena. Pokroky během sezení v jeho ordinaci v Chepstowské nemocnici byly pozvolné a Jenny mu umožnila jen omezený náhled do svého nitra, ale dařilo se jí dodržovat režim s antidepresivy a betablokatory a většinu času respektovala jeho striktní doporučení zdržet se alkoholu a zklidňujících léků. I když její generalizovaná úzkostná porucha nebyla v žádném případě vyléčená, dařilo se jí držet pod chemickou kontrolou.

Zdravě a mladistvě vyhlížející doktor Allen, jako vždy neochvějně dochvilný, sáhl po tlustém černém notesu, který si vyhradil pouze pro ni. Otevřel ho na zápisu z minula a pozorně si ho přečetl. Jenny trpělivě čekala a připravovala si zdvořilé odpovědi na otázky týkající se jejího syna, kterými obvykle začínal. Po chvíli si začala uvědomovat, že dnes je něco jinak. Doktor Allen vypadal zcela ponořený do nějakých myšlenek a zdál se být neobvykle duchem nepřítomný.

„Sny...“ začal. „Většinou jim nepřikládám velkou váhu. Obvykle jen přetřesou odpad z uplynulého dne. Přiznávám ale, že jsem si teď na tohle téma něco přečetl.“ Mluvil s pohledem fixovaným na zápis v notesu.

„Opravdu?“

„Ano. Když jsem byl na vysoké, trochu jsem se zajímal o Jungiánskou psychoanalýzu, ale nedočkal jsem se v tomto směru valné podpory. Pamatuji si, jak se profesor vyjádřil

v tom smyslu, že jde o slepou uličku. Nepamatoval si pacienta, který by byl vyléčen díky pochopení významu jeho snů.“

„Znamená to, že vás doháním k zoufalství?“

„Vůbec ne.“ Listoval svými poznámkami a hledal nějaký dřívější zápis. „Jen si pamatuji, že než jste začala užívat ty léky, mívala jste docela živé sny. Ano...“ našel, co hledal. „Ve stěně vašeho pokoje se objevila strašidelná trhlina a za ní temný hrozivý prostor. V něm číhalo něco děsivého, co jste nikdy neviděla, ani jste si to neuměla představit... jakási nevyslovitelná hrůza, která se nedala konkrétně popsat.“

Jenny cítila, jak se jí zrychluje tep, jak jí tvář polévá horko a žaludek svírá pařát nervozity. Snažila se udržet hlas v klidu. V duchu si opakovala *zůstaň klidná, zůstaň klidná*.

„Máte pravdu. Mívala jsem tyhle sny.“

„Kolik vám bylo, když se objevily poprvé?“ Obrátil listy zpátky na prázdnou stránku a s perem v ruce čekal připravený a ve střehu.

„Když mi bylo asi třicet. Aspoň myslím.“

„Stresující období, snaha zvládnout práci i mateřství?“

„Ano.“

„A kolik je vám v těch snech?“

„Tam jsem ještě dítě.“

„Jste si tím jistá?“

„Nikdy jsem *samu sebe* neviděla... Nejspíš to jen předpokládám.“

„A jako dítě se cítíte bezmocná? Vyděšená hrozbou, kterou nemáte sílu zvládnout?“

Přikývla. „A myslím, že vím, co se teď chystáte říct.“

„Co?“

„Že to nemá nic společného s mým dětstvím. Že ten sen pouze odráží můj stav strachu a paralýzy.“

„To je jedna z interpretací.“ Obličej mu trochu povadl zklamáním, když ho tak lehce předešla s jeho teorií.

„Souhlasím. Ale stále mě trápí ta mezera v paměti mezi mým čtvrtým a pátým rokem. A neříkejte mi, že si to jen

představuji.“ Upřela na něj takový pohled, až se na chvíli odmlčel.

„Existuje jeden myšlenkový směr, který říká, že mezera v paměti je podvědomý obranný mechanismus,“ začal. „Jakýsi tlumič, jestli chcete, prázdný prostor, do kterého dokáže vědomá mysl promítnout věrohodný důvod, logické vysvětlení svého utrpení. Podle této teorie inteligentní, racionální mysl, jako je ta vaše, s větší pravděpodobností zamíří za odpovědi, aby ji uspokojila, takže zatímco bolest přetrvává, vaše mysl se musí uspokojit představou, že příčina zůstává neobjasněná...“

Skočila mu do řeči: „To je ale pravda.“

„Ale co když pátráme po špatné příčině? Co když je ta příčina naprosto jednoduchá a přímá – například stres?“

Jenny se na moment nad tou možností zamyslela, i když si stále uvědomovala skutečnost, že se ji doktor pouze pokouší nachytat, odvést její pozornost novou myšlenkou, a až nebude ve střehu, vypálí tu otravnou otázku. Čekala, že bude pokračovat, ale nestalo se tak.

„Tak co myslíte?“ zeptal se a výraz v jeho očích korespondoval s geniální jednoduchostí diagnózy, se kterou přišel.

„Myslím, že mi teď řeknete, abych si vzala dlouhou dovolenou nebo změnila práci.“

Do hlasu se mu vetřel přísnější tón. „Abych byl upřímný, vy neustále tvrdohlavě odmítáte vyzkoušet jeden z ověřených způsobů, které už s úspěchem otestovali jiní lidé.“

Jenny si uhladila záhyby na sukni a pokoušela se skrýt narůstající malomyslnost. „Má tohle být zdvořilý způsob, jak mi naznačit, že jsme už vyčerpali vše, co pro mě dokážete udělat?“

„Pouze se pokouším vyloučit to, co je zřejmé.“

„A když jste to udělal?“

„Přínejmenším prodloužená dovolená...“

„Povím vám, co se mi stane, když si vezmu dovolenou: všechno se vrátí. Úzkost, nechtěné myšlenky, iracionální strach, sny...“ Odmlčela se, protože jí najednou ztěžkl jazyk.

Byl to nový přírůstek na paletě jejich symptomů, která se neustále zvětšovala.

„Co dál, Jenny?“

Viděla, jak jí do klína ukáply slzy, ještě dřív, než ucítila, jak jí naplnily oči.

„Co vás rozplakalo?“

Neznala bezprostřední důvod, pouze nejasný, známý pocit strachu, který ji svíral stále silněji a jako velké škrtící ruce dusil veškeré myšlenky. „Nevím...“

„Poslední slovo, které jste řekla, bylo *sny*.“

Následoval další potok slz a neurčitý strach se vyostřil. Jenny se zachvěla, a když sáhla po pohotovostní krabičce s kapesníky, třásly se jí ruce.

„Povězte mi něco o svých snech.“

Nejprve zavrtěla hlavou, protože léky, které užívala, jí úplně odblokovaly sny, nebo ji možná před nimi chránily. Pak se ale náhle před očima mihl obraz, prostý rám, který se vyplnil obrazem jejího strachu tak rychle, že se opět prudce zachvěla, jako by ji zasáhl elektrický proud.

„Měla jste nějaký sen?“

„Měla jsem jeden... pořád stejný...“ Další slova se rozplizla mezi vzlyky.

„Kdy?“

„Před lety... asi devatenácti, dvaceti...“

„Povídejte.“

„Je v něm zahrada.“ Ten obraz jí pevně utkvěl v mysli. „Je tam spousta dětí, holčičky v sukýnkách a s culíky... Běhají za sebou ve skupinkách po třech, drží se za ruce a poskakují, vypadají vesele. A pak...“ přitiskla si promáčený kapesník k očím. „Pak přestanou. A v každé té trojici dvě holčičky drží lano, točí jím a třetí holčička skáče... a když se jim lano přehoupne nad hlavou, *zmizí*.“

„Kdo zmizí?“

„Ty dívky uprostřed.“

Doktor Allen si udělal poznámku do notesu. „Kam odejdou?“

„Kam? To nevím... nevím... Prostě se vypaří, zmizí v *nicotě*.“

„A ty holčičky, které točí lanem?“

„Zdá se, že si ničeho nevšimnou.“

„A to je všechno?“

„Ano.“ Jenny se pomalu nadechla. Nával strachu pomalu mizel, ale zanechal v ní pocit opuštěnosti a otupělosti. Hleděla z okna na pouliční lampu, která zviditelňovala kužel deště padajícího na kruhovou výseč pusté zahrady.

„Kolik vám bylo, když se vám tenhle sen zdál?“

„Byla jsem na univerzitě... Opakoval se. Ale zdával se mi ve dnech, které měly být vzhledem k okolnostem bezstarostné.“

„Jak si ho vysvětlujete?“

Jenny zavrtěla hlavou a sama před sebou předstírala, že neví, ale slova se sama formovala do vět, které jí téměř proti její vědomé vůli plynuly z úst. „Každé něco znamená nic. Každý hmotný předmět neexistenci... To, čeho se bojím, není smrt, je to *prázdnota*.“

„Bojíte se, že zmizíte?“

„Ne...“ Pokoušela se své duševní rozpoložení verbalizovat. „Je to o bytí, kde nic není... ne bytí, kde je všechno.“

Psychiatrův obličej odrážel snahu jí porozumět. „Jako byste zůstala chycená na nesprávné straně zrcadla? Mimo čas, prostor a veškeré souvislosti.“

„Nejspíš ano.“

Na chvíli se rozhostilo ticho. Lékař si pročítal své poznámky, pak si protřel oči a očividně zápasil s myšlenkou, kterou nutně potřeboval vyjádřit, ale dělalo mu to potíže. Vzhlédl a chvíli studoval Jennyin obličej, než se rozhodl vyslovit svou myšlenku nahlas. „Paní Cooperová, vy jste věřící, že ano?“ Fakt, že ji oslovil příjmením, dokládal jeho nejistotu.

„Proč se ptáte?“

„Trojice je mocný křesťanský symbol. Otec, Syn a Duch svatý...“

„Spousta věcí existuje ve trojicích: matka, otec a dítě. Dobré, špatné, neutrální. Nebe, země, peklo.“

„To je příhodný příklad. Vychovávali vás ve víře, pokud si dobře pamatují. Ty představy jsou pro vás stále živé.“

„Byli jsme něco jako Anglikáni, alespoň si to myslím. A chodila jsem do nedělní školy.“

Doktor Allen vypadal zamyšleně. „Víte, podle mě máte pravdu. Je tu jeden chybějící kousek či kus – skákající dívka, prostor za vaším pokojem. Zatím nedokážu říct, jestli se to týká emocí, tělesna nebo duševna. Ale někdy ta věc, které se nejvíc obáváme, je právě to, co potřebujeme. Nejpůsobivější příběhy jsou o podivných spasitelích, démonech, kteří se stanou inspirací... jako například Svatý Pavel nebo...“

„Darth Vader, temný pán?“

Psychiatr se usmál. „Proč ne?“

„Zní to jako stará dobrá diagnóza potlačování něčeho, čeho se bojíme. Věřte mi, všechno jsem už zkusila otevřít, vyřepat ze sebe ven a nebyla to zrovna šťastná zkušenost.“

„Uděláte pro mě něco?“ Najednou zvažněl. „Velice rád bych se pokusil jednou pořádně zatlačit a tu škvíru otevřít dokořán.“

„Jen do toho.“

„Následujících čtrnáct dní si ved'te jakýsi deník. Zapisujte si své pocity, impulsy, extrémy, bez ohledu na jejich bizarnost nebo iracionalitu.“

„S nadějí, že najdu přesně co?“

„To zjistíme, až to uvidíme.“

„Můžete mluvit upřímně. Je tohle poslední hod kostkou?“

Zavrtěl hlavou a pousmál se. „Už bych tu dávno nebyl, kdybych si nemyslel, že vám mohu pomoci.“

Jenny předstírala, že ji jeho slova uklidnila, ale nemohla se ubránit pocitu, že psychiatrie je jen pomalá cesta do nikam. Měla jen malé zrníčko naděje, že nějakým zázrakem se jednoho

dne bude moci podívat na jasnou oblohu a cítit ničím nezastřené štěstí, ale jak k tomu dojde, neměla zatím nejmenší poněti. Možná byly ty její rozhovory s doktorem Allenem v něčem přínosné. Přinejmenším ji čas od času trochu vyburcoval a přinutil ji nahlédnout do koutů, kterým by se jinak vyhnula.

O něco později, když už mířila bezhvězdnou nocí k domovu, si sama pro sebe opakovala slovní spojení, které ten den použil: *podivní spasitelé*. Byla to pro ni nová myšlenka. A líbila se jí.

2

JENNY SI UŽ ZVYKLA NA hluk a nepořádek, který byl nedílnou součástí soužití s šestnáctiletým klukem pod jednou střechou, a vždy, když Ross trávil víkend u svého otce v Bristolu, ho určitým způsobem postrádala. Mohla sice zavolat Stevovi, nesnesitelně nezávislému volnomyšlenkáři, kterého ona sama nazývala svým „příležitostným přítelem“, ale on se jí už téměř čtrnáct dnů neozval, i když i on už byl donucen pořídit si telefon. Architektská firma, ve které pracoval jako praktikant během posledního ročníku studia, na tom trvala. Jenny mu dodala odvalu přerušit dobrovolně přijatý exil na malé farmě nad Tinternem, kde se předchozích deset let pokoušel zvládat svou vysněnou představu o soběstačném životě. Teď, když jezdil do města a trávil noci nad rýsovacím prknem, se vídali jen zřídka.

Odmítala si připustit samotu – útěk z dusivého manželství do života na venkově měl být osvobozením –, ale když teď v chladném pondělním ránu mířila jižně podél vinoucího se údolí Wye a projížděla hustými lesy bez listí, byla ráda, že už se za chvíli dostane mezi lidi a nebude muset být jen sama se sebou. Čekal ji další pracovní týden: úmrtí v nemocnicích a na silnicích, pracovní úrazy a sebevraždy. S profesionálním odstupem se zabývala nepředstavitelnými traumaty jiných lidí a to jí skýtalo určité uklidnění. Funkce koronerky jí poskytovala iluzi moci a nesmrtnosti. A zatímco Jenny Cooperová jako

dvačtyřicetiletá žena dosud usilovala o to, aby zůstala duševně zdravá a rozvážná, Jenny Cooperová koronerka se naučila užívat si svou práci.

V jedné ruce držela kelímek koupené kávy, v druhé aktovku, a ramenem si otevřela venkovní dveře domu, kde měla svou kancelář. Ta sídlila na Whiteladies Road v řadovém domě z osmnáctého století a tvořily ji dvě místnosti. Zatímco její malé pracovní království prošlo proměnou, díky které znatelně prokouklo, společné části domu dál chátraly a podlahová prkna na chodbě ukrytá pod prošlapaným kobercem při každém kroku vrzala. Nepochota vlastníka domu vynaložit peníze byt jen na kbelík barvy ji iritovala pokaždé, když překročila práh.

Její asistentce Alison ale tento polovičatý stav vyhovoval. Většinu svého profesního života strávila u policie a tahle nenápadnost prostředí jí vyhovovala víc než okázalé úpravy. Měla ráda jednoduché věci a domácí atmosféru. Stylový stůl ledvinovitého tvaru, za kterým teď seděla a třídila papíry nahromaděné přes víkend, byl domovem několika květináčů s pokojovými rostlinami. Moderní monitor si ozdobila kartičkami s inspirativními texty, které koupila v církevním knihkupectví: *Ať svítí vaše světlo před lidmi*, nabádala slovy Matouše jedna z nich, zdobená andělíčky.

„Ahoj Alison.“

„Dobré ráno, paní Cooperová. Nechci hned na úvod strašit, ale přes víkend přišlo patnáct úmrtních zpráv.“ Posunula k Jenny přes stůl hromádku papírů. „A za patnáct minut vás přijde navštívit jedna paní. Říkala jsem jí, že si musí předem domluvit schůzku, ale...“

„Jaká paní?“ přerušila ji Jenny a v duchu prolétla seznam několika neustále obtěžujících osob, kterým musela v poslední době čelit.

Alison se podívala do poznámkového bločku. „Paní Amira Jamalová.“

„O té jsem nikdy neslyšela.“ Jenny sáhla po souboru policejních fotografií svázaných v kroužkové vazbě, která ležela v její přihrádce s příchozí poštou, a prolistovala několik záběrů zmrzlých těl nalezených v mrazicím zásobovacím autě. „Co chtěla?“

„Moc jsem to nepochopila – dost drmolila.“

„Fajn.“ Jenny popadla zprávy. Přitom si všimla, že má Alison na krku zlatý křížek, který jí visel přes tlustý rolák. Táhlo jí teprve na pětapadesát a nedalo se o ní říct, že by byla neatraktivní – udržovala si postavu a krátké husté vlasy nosila odbarvené na přirozeně světlý odstín –, ale do jejího vzhledu se nedávno vešel náznak usedlosti. Odpovídalo to dobře, kdy se začala zajímat o evangelickou církev.

„Je to dárek ke křtu.“ Alison procházela doručenou elektronickou poštou a do hlasu se jí vloudil trochu provokující tón.

„Aha, dobře...“ Jenny si nebyla jistá, jak odpovědět. „Jedná se o nedávnou událost?“

„Včerejší.“

„Ó. Gratuluji.“

„Nevadí vám, když ho budu nosit v práci?“ zeptala se Alison.

„Klidně.“ Jenny se neutrálně pousmála a opět si ramenem otevřela dveře, tentokrát masivní dubové, které vedly do její kanceláře. Napadlo ji, jestli se nezačne chovat stejně, až dosáhne Alisonina věku. Případalo jí, že u těchto žen se nejčastěji objevuje inklinace k organizovanému náboženství a pozdní lesbismus. Nemohla se rozhodnout, co by volila ona, kdyby měla na výběr. Možná by zkusila obojí.

Amira Jamalová byla asi padesátiletá žena s malou, ale zakulacenou postavou, vysoká sotva něco málo přes metr padesát. Měla na sobě elegantní černý kostým a umně propracovaný hedvábný šátek, který si po příchodu sňala z hlavy a nechala ho viset na ramenou. Z malého kufříku na kolečkách vytáhla papírový pořadač plný poznámek, dokumentů, výpisů a novi-

nových článků. Na první pohled se jednalo o vzdělanou ženu, která však byla plná emocí a pocuchaných nervů. Rozrušeným hlasem mluvila v krátkých úsečných větách o svém pohřešovaném synovi, jako by Jenny věděla, o jaký případ jde.

„Už to trvá sedm let,“ řekla paní Jamalová. „*Sedm let*. Minulý týden jsem byla u Nejvyššího soudu v Londýně, přímo u rodinného soudu, a nedokážete si představit, jak těžké bylo se tam dostat. Musela jsem vyhodit právního zástupce, stejně jako tři další před ním, protože mi ani jeden z nich nevěřil. Jsou to samí hlupáci. Věděla jsem ale, že soudce mě vyslechne. Nezajímá mě, co všichni říkají, já jsem vždycky britské justici věřila. Podívejte se na tyhle písemnosti...“ Sáhla po krabici.

„Zadržte na chvíli, paní Jamalová,“ řekla Jenny trpělivým hlasem, i když trpělivost bylo to poslední, co cítila. „Obávám se, že si nejprve budeme muset zrekapitulovat, o co jde.“

„O co jde?“ Paní Jamalová na ni upřela nechápatý pohled. Dlouhé řasy měla hustě nalíčené řasenkou a víčka výrazně obtažená tužkou na oči.

„O vašem případě slyším poprvé. Budeme ho muset probrat postupně.“

„Ale soudce mi poradil, ať jdu za vámi,“ řekla paní Jamalová hlasem, ze kterého zazněla panika.

„Ano, ale koroner je nezávislý úředník. Když se věnuji nějakému případu, musím postupovat od začátku. Možná byste mi tedy mohla nejprve vysvětlit, co se stalo.“

Paní Jamalová rychle prolistovala své neuspořádané papíry a strčila Jenny před obličej fotokopii soudního příkazu. „Tady to je.“

Jenny si nejprve všimla, že je na dokumentu datum z minulého pátku: 23. ledna. Paní Justice Hainesová z rodinného odboru Nejvyššího soudu vydala prohlášení, že Nazim Jamal, narozený 5. května 1982 a úředně vedený jako pohřešovaná osoba od 1. července 2002, je pohřešovaný sedm let a byl prohlášen za mrtvého.

„Nazim Jamal je váš syn?“

„Můj jediný syn. Mé jediné dítě... Všechno, co mám.“ Sepjala ruce a začala se kolébat vpřed a vzad způsobem, který Jenny utvrdil v domněnce, že svým chováním vzbuzovala u svých právníků spíš podrážděnost než pochopení. Jenny ale prožila dost let ve společnosti zoufalých matek – pracovala patnáct let jako rodinná advokátka pro právní oddělení přetíženého místního úřadu –, proto byla schopná odlišit melodramatický výstup od skutečného utrpení. A v očích téhle ženy viděla skutečná muka. Proto se navzdory našeptávání svých instinktů rozhodla její příběh vyslechnout.

„Možná byste mi mohla nejprve říct, co se stalo, ale od začátku.“

Paní Jamalová se na ni podívala, jako by na chvíli zapomněla, proč vlastně přišla.

„Nedáme si trochu čaje?“ navrhla Jenny.

Paní Jamalová, vyzbrojená hrnkem Alisonina silného čaje s mlékem a cukrem, začala zajímavě líčit příběh, který už nespočetněkrát vyprávěla skeptickým policistům a právníkům. Zpočátku se tvářila nedůvěřivě, ale když viděla, že jí Jenny pozorně naslouchá a dělá si chronologické poznámky, pomalu se uvolnila, mluvila plynuleji a vždycky se jen na chvíli odmlčela proto, aby otřela slzy a omluvila se za své projevy emocí. Byla to sice přecitlivělá, ale jinak velmi silná a hrdá žena a Jenny napadlo, že za jiných životních okolností by klidně mohla sedět na její straně stolu.

A čím víc Jenny slyšela, tím víc byla neklidná.

Amira Jamalová a její manžel Zachariáš se do Británie přistěhovali se svými rodiči v šedesátých letech. Jejich manželství bylo domluvené rodinami, sotva dosáhli dvaceti let, ale našťastí se do sebe zamilovali. Zachariáš se vyučil zubním technikem a poté, co se začátkem osmdesátých let přestěhovali z Londýna do Bristolu, začal pracovat v ordinaci svého strýce. Amira otěhotněla až po třech letech manželství. Těhotenství pro ni znamenalo velkou úlevu, protože se už začala bát, že Zachariášova velmi konzervativní rodina ho začne nutit, aby se s ní

rozvedl, nebo aby si dokonce vzal další ženu. Když mu přivedla na svět zdravého chlapce, byl to pro oba okamžik velké radosti.

Jako milující rodiče věnovali Nazimovi spoustu lásky a pozornosti, takže hladce prošel základní školou a získal stipendium na prestižní Cliftonově akademii. A podobně jako se Amiřin a Zachariášův syn nechal vtáhnout do hlavního proudu britské kultury, i jeho rodiče se adaptovali na nové sociální prostředí rodičů žáků soukromé školy. Nazim se poctivě zhostil role pilného studenta, měl skvělé známky a reprezentoval školu v tenisu a badmintonu.

První velký ořes v rodině nastal, když bylo Nazimovi sedmnáct, na začátku jeho závěrečného ročníku. Amira, která se hodně setkávala s matkami ostatních studentů, si začala uvědomovat, co jí chybí, když sedí zavřená doma. Navzdory Zachariášovým přáním trvala na tom, že chce začít pracovat. Jediné místo, které sehnala, byla prodavačka v obchodě se seriózní dámskou módou, ale i to bylo na jejího hrdého manžela příliš. Dal jí vybrat mezi ním a zaměstnáním. Amira nebrala jeho ultimátum příliš vážně a rozhodla se pro práci. Když se tentýž večer vrátila domů, čekali ji tam její dva švagři se zprávou, že se s ní její manžel rozvádí a že ona musí okamžitě opustit jejich dům.

Nazim podlehl velmi přesvědčivému naléhání rodiny a zůstal bydlet s otcem, který si krátce nato našel mladší ženu a zplodil s ní další tři děti. Amira musela bydlet v pronajatém bytě. Nazim ji loajálně několikrát týdně po večerech navštěvoval, a než by ji nechal osamocenou, odmítl nabídku z Královské univerzity v Londýně a přihlásil se ke studiu fyziky na Bristolské univerzitě.

Začal studovat na podzim roku 2001 v týdnech, kdy se svět dosud vzpamatoval z ořesu po teroristických útocích a slovo „muslim“ bylo synonymem pro zvěrstvo. Nazim se o politiku nezajímal a události v Americe se ho nijak zvlášť nedotkly.

Začal spokojeně studovat na univerzitě a jeho první vzpoura proti otci byla, že se rozhodl bydlet na kolejích.

„Ten rok jsem ho nevidala moc často,“ řekla Amira Jamalová a v jejím hlase se mísil smutek s pýchou. „Pilně studoval a hrál tenis – chtěl se dostat do univerzitního týmu. Když jsem ho viděla, vypadal moc dobře, byl tak šťastný. Už to nebyl chlapec, viděla jsem, jak se mění v muže.“ Ovládly ji emoce a na chvíli se odmlčela. „Ve druhém semestru, po Vánocích, začal být odměřenější. Viděla jsem ho jen třikrát nebo čtyřikrát. Hned jsem si ale všimla, že si nechal narůst plnovous a občas nosil modlitební čepičku, taqiyah. Byla jsem v šoku. Dokonce i můj manžel nosil oblečení západního stylu. Jednou ke mně Nazim přišel a měl na sobě kompletní tradiční oděv: bílý kaftan a volné kalhoty – sirwal, jako nosí Arabové. Když jsem se ho zeptala na důvod, odpověděl, že se tak obléká většina jeho muslimských přátel.“

„Dal se na cestu víry?“

„Vždycky jsme byli nábožensky založená rodina, ale v mírumilovném smyslu. Můj manžel a já jsme se řídili názory šejka Abd al-Latifa: naše náboženství stojí mezi námi a Bohem. Politika s ním nemá nic společného. Tak jsme Nazima vychovávali, v respektování člověka, jakéhokoli.“ Zatvářila se nechápavě. „Později mi pak oznámil, že chodí do mešity Al Rahma a na setkání...“

„Na jaká setkání?“

„S radikály. Policie říkala, že šlo o politickou organizaci Hizb ut-Tahrir. Řekli mi, že byl členem halaqah.“

„Halaqah?“

„Malé skupinky. Kroužku. Nazvali to buňkou.“

„Tady se na chvíli zastavme. Kdy začal chodit na ta setkání?“

„To přesně nevím. Někdy po Vánocích.“

„Dobře...“ Jenny si poznamenala něco v tom smyslu, že cokoliv se Nazimovi stalo, souviselo to s lidmi, které potkal v zimě,

na přelomu let 2001 a 2002. „Takže na začátku roku 2002 jste si všimla, že se váš syn změnil. Co bylo pak?“

„O Velikonocích to bylo téměř stejné. Jeho otec se mnou nemluvil, takže jsem nevěděla, jak se chová u něj, ale měla jsem obavy.“

„Proč?“

„Nazim sice přede mnou o náboženství nemluvil, ale něco se ke mně doneslo. K nám všem. Tihle hizbové, následovníci toho zločince Omara Bakriho, jsou čistě politické hnutí: říkají našim mladým mužům, že mají bojovat za svůj lid, za kálifah – islámský stát. Pro jejich mladé mozky je to jako jed.“

„Víte jistě, že se váš syn zapletl s radikály?“

„Nevěděla jsem nic. Stále nic nevím, vím jen to, co mi řekla policie.“ Ukázala na hromádku papírů. „Řekli mi, že ho každou středeční noc viděli chodit do jednoho domu v St. Pauls, kde se konal halaqah. Nazima a jeho kamaráda z univerzity, Rafiho Hassana.“

„Co byl ten Rafi zač?“

„Byl ve stejném ročníku jako Nazim. Studoval práva. Bydleli ve stejné koleji. Jeho rodina pochází z Birminghamu.“

„Setkala jste se s ním?“

„Ne. Nazim se o něm takřka nezmnul. Tohle všechno jsem se dověděla od policie... až potom.“ Vytáhla z kapsy další kapesník, lehce otřela oči a opět se začala kolébat vpřed a vzad.

„Po čem?“ nakousla Jenny.

„V květnu jsem Nazima viděla jen jednou. Přišel v sobotu, na mé narozeniny. Byly tam i jeho tety, bratřenci a sestřeničky. Ten den se nádherně vydařil, Nazim byl opět sám sebou... A pak ještě jednou v červnu, opět v sobotu.“ Ta data se jí pevně vryla do paměti. „Přišel ráno a byl celý pobledlý. Řekl mi, že mu není dobře, že má teplotu a bolí ho hlava. Lehl si do postele a spal celé odpoledne, až do večera. Snědl trochu polévky, ale řekl, že je pořád hrozně unavený na to, aby se vrátil na kolej, proto zůstal přes noc. Probudila jsem se za svítání a slyšela jsem, jak se modlí: bezchybný tajwid – recitování z Koránu tak, jak se

to naučil jako chlapec.“ Roztřeseně se nadechla a sklopila oči. „Musela jsem znovu usnout. Když jsem se vzbudila a chtěla jsem připravit snídani, byl pryč. Nechal mi vzkaz. *Díky, mami. Sbohem. Naz.* Je někde mezi těmi papíry... Nazima jsem už pak nikdy neviděla.“ Po tvářích jí stékaly slzy. Přitiskla si k nim kapesník, flekatý od řasenky, a pokoušela se uklidnit. „Policie mi řekla... řekli mi, že ho viděli odcházet z halaqahu v pátek 28. června 2002 o půl jedenácté večer. Bylo to na Marlowes Road v St. Pauls. Spolu s Rafim Hassanem šel na autobusovou zastávku. A to je všechno. Další den ráno nepřišel na tenisový trénink a ani jeden z nich se nedostavil na pondělní přednášky. Policie mluvila se všemi studenty v koleji, ale nikdo je neviděl celý víkend a potom už nikdy.“

Poprvé během rozhovoru se paní Jamalová nechala zcela unést smutkem. Jenny ji nechala nerušeně vzlykat. Už se naučila, že nejlepší odezva vůči truchlícím příbuzným je zachování uctivého ticha. Je možné se účastně usmát, ale mluvit co nejméně. I když jsou slova míněna jakkoli dobře, jen těžko zmírní bolest vyvolanou žalem.

Když paní Jamalové nakonec došly slzy, popsala, že když se Nazim nedostavil následující středu ke svému konzultantovi, někdo z kanceláře univerzity zavolal jejímu manželovi, který pak zavolal jí. Nazim měl odevzdat důležitou dizertační práci. Zachariáš a několik jeho synovců prošli celý kampus, ale od předchozího týdne Nazima ani Rafiho nikdo neviděl a podle všeho neměli žádné blízké kamarády kromě sebe navzájem. Dokonce ani studenti, kteří bydleli ve vedlejších pokojích, tvrdili, že je znali jen povrchně.

Policie zpočátku reagovala na zprávy o pohřešovaných osobách lhostejně. Policista, se kterým komunikovali, zašel nakonec tak daleko, že naznačil možný sexuální vztah mezi nimi a jejich společný útěk. Paní Jamalová znala svého syna dost dobře na to, aby mohla s jistotou říct, že je to naprosto nepravděpodobné. Pak se přišlo na to, že zmizely notebooky a mobilní telefony obou mladíků. Policejní seržant, který pro-

hledával jejich pokoje, našel důkaz, že v obou případech byly dveře násilně otevřeny podobným nástrojem, nejspíš širokým šroubovákem. Pak, skoro o týden později, jedna studentka, která bydlela ve vedlejší budově, sdělila policii, že 28. června kolem půlnoci viděla nějakého muže v nadýchané sportovní bundě s baseballovou čapkou staženou do čela, jak rychle odchází z koleje Manor Hall. Měla za to, že nesl přes rameno batoh nebo velkou kabelu.

Policie přes veškeré protesty obou rodin otálela se zahájením vyšetřování. Paní Jamalová napsala místnímu radnímu a poslanci a zoufale žádala o pomoc. Pak ji doma navštívili dva muži, jeden běloch a jeden Asiat, a tvrdili, že jsou z tajné služby. Prohlásili, že měli podezření, že se Nazim i Rafi zapojili do činnosti Hizb ut-Tahrir a policie je sledovala při jejich účasti na radikálním halaqahu.

„Tehdy jsem to slyšela poprvé, ale musím přiznat, že jsem měla na něco takového podezření,“ řekla paní Jamalová. „Ale nechtěla jsem tomu věřit. Zakázala jsem si na to myslet. Pořád se mě na něco ptali. Nevěřili mi, že jsem nevěděla, co provádějí na univerzitě. Vyloženě mě obvinili, že lžu, abych ho chránila.“

„Co se mu podle nich stalo?“

„Pořád se mě ptali, jestli se někdy zmínil o tom, že se chystá do Afghánistánu, a jestli prý nemluvil o Al-Káidě. Řekla jsem jim, že nikdy o ničem takovém nemluvil. Nikdy, nikdy.“

„Mysleli si, že on a Rafi odcestovali do zahraničí, aby se cvičili u extremistů?“

„To mi tvrdili. Nazimův pas ale zůstal doma u jeho otce.“

„A Rafiho pas?“

„Ten dokonce žádný pas neměl. Prohlédli dokonce jejich bankovní záznamy a nenašli nic podezřelého.“

„Použil jeden nebo druhý svůj bankovní účet nebo kreditní kartu po 28. červnu?“

„Ne. Prostě se ztratili. Zmizeli.“

Jenny cítila, jak se jí zmocňuje neklid, který jí zatemňuje myšlení. To bylo první stadium paniky. Nadechla se, uvolnila

nohy a ruce a snažila se ty pocity ze sebe setřást. „Zjistila jste pak ještě něco víc?“

„O dva týdny později vypověděl na policii muž jménem Simon Donovan, že jel ráno 29. června vlakem do Londýna a viděl dva mladé Asijce, kteří odpovídali jejich popisu. Oba měli vousy a tradiční oděvy. Jeho výpověď je ve spisu. Na základě toho si pak policie myslela, že odcestovali do zahraničí, proto si opět promluvili se studenty z koleje. Jedna studentka, Sarah Levinová, tvrdila, že jednou v jídelně zaslechla, jak Rafi říká něco o „bratrech“, kteří jedou do Afghánistánu.“ Paní Jamalová rozhodně zavrtěla hlavou. „On by nic takového neudělal, paní Cooperová. Svého syna znám. On by to neudělal.“

Jenny si vybavila Rosse a to, jak ho loni v létě musela vyzvednout ze školy ve stavu silného opojení po kouření marihuany. Vybavily se jí taky jeho nepředvídatelné výkyvy nálady a občasný výbuchy enormního bolestivství. Myslela si, že zná svého syna až do hloubi jeho nitra, ale občas o tom pochybovala a připadalo jí, že nelze skutečně poznat ani ty, kdo jsou nám nejbližší.

„Co udělala policie s tou informací? Není přece jednoduché projít letištěm bez povšimnutí.“

„Řekli nám, že všechno prověřili. Dokonce nám tvrdili, že mohli cestovat přes jinou Evropskou zemi, Afriku nebo Střední východ... Nevím.“ Vyprchaly z ní poslední zbytky energie. Vypadala menší a zranitelnější než předtím.

„Jak to dopadlo?“

„V prosinci 2002 jsme dostali dopis. Závěr policie byl, že udělali vše, co bylo v jejich moci, a že s největší pravděpodobností oba odjeli do zahraničí s nějakou skupinou islamistů. To bylo všechno. Nic víc. Nic.“

„A co ta mešita a halaqah?“

„Podle policie je mešita od srpna 2002 zavřená a ten halaqah taky skončil. Řekli nám, že tajná služba sledovala jejich aktivity, ale o Nazimovi a Rafim nic nezjistila. Slíbili, že se ozvou, jakmile se objeví nějaké informace.“

„Kontaktoval vás pak ještě někdo z tajné služby?“

Paní Jamalová zavrtěla hlavou.

„Zmínila jste se o právnících...“

„Ano. Snažila jsem se je přimět, aby se vyptávali, aby si promluvíli s policií a tajnou službou, ale dělali jediné to, že mě obírali o peníze. Zůstalo to na mně. Sama jsem si zjistila, že po sedmi letech lze pohřešovanou osobu prohlásit za mrtvou.“ Setkala se s Jennyiným pohledem. „A četla jsem taky, že koroner musí zjistit, jak daná osoba zemřela. Adresa Nazimova otce a tudíž i Nazimovo oficiální bydliště je ve vašem okresu, a proto jsem tady.“

Jenny už od prvního okamžiku, kdy viděla prohlášení soudce, předpokládala, že paní Jamalová přišla požádat o zahájení vyšetřování. Vyhlídka na ně s sebou ale nesla spoustu problémů, nehledě na fakt, že neexistovalo žádné tělo, pouze předpoklad, že je Nazim mrtvý. Za takových okolností po ní paragraf 15 Koronerského zákona požadoval, aby k zahájení takového šetření získala povolení od ministra vnitra. Ten však takové povolení uděluje pouze v případě, že je vyšetřování vedeno v zájmu veřejnosti, což v praxi znamená, že jeho rozhodnutí má kromě právních podkladů i politický podtext. A i kdyby překonala tyhle překážky, nebylo by vůbec snadné přimět po tolika letech policisty a vládní úředníky, aby oprášili spisy a uvolnili informace, které by podle nich neohrožily národní bezpečnost. Dokonce ani značné pravomoci, kterými koroner disponuje, by stěží stačily na mocnou státní mašinérii.

„Paní Jamalová,“ řekla Jenny tónem, o kterém doufala, že je vyváženou kombinací obezřetnosti a zájmu. „Ráda se na případ vašeho syna podívám, ale jediné, co mohu udělat, je napsat zprávu ministrovi vnitra s požadavkem...“

„To vím. Řekl mi to soudce.“

„Pak taky víte, že šance, že toto povolení dostanu a povedu vyšetřování, je velmi malá, téměř nulová. Toto povolení je zcela nepravděpodobné v případech, kde neexistuje tělo.“

Paní Jamalová zavrtěla hlavou a její obličej ztuhl zklamáním. „Tím mi chcete říct co – že to mám po celém tom mnohaletém snažení vzdát?“

Kdyby měla být Jenny naprosto upřímná, poradila by jí, že vzhledem k neexistenci těla a sedmileté prodlevě by udělala nejlíp, kdyby svého syna v klidu oplakala a pak šla dál. Řekla by jí, že hlavní překážkou k jejímu štěstí je osud jediného syna a že to žádné vyšetřování pravděpodobně neuspokojí ani nevyléčí.

„Bylo by ode mě nefér, kdybych se snažila vás udržovat v naději, že skutečně zjistím, co se vašemu synovi stalo,“ řekla Jenny. „Myslím, že byste se možná měla sama sebe zeptat, jakému účelu by podle vás mělo vyšetřování sloužit. Syna vám zpátky nevrátí.“

Paní Jamalová začala sbírat své papíry. „Omlouvám se, že jsem vás obrala o čas.“

„Neříkám, že nepovedu vyšetřování...“

„Očividně nejste matka, paní Cooperová, jinak byste pochopila, že nemám jinou volbu. Můj život není nic v porovnání s životem mého syna. Raději bych zemřela ve snaze zjistit, co se mu stalo, než abych žila v nevědomosti.“

Paní Jamalová se zvedla ze židle, připravená bez dalšího slova vypočodovat z místnosti, ale najednou jako by ztratila veškerou energii a zavravorala. Pomalu odložila šanon zpátky na stůl, zkřížila ruce přes břicho a hlava jí klesla, jako by už neměla sílu ji držet. „Omlouvám se, paní Cooperová. Očekávala jsem od vás příliš. Nedoufám v zázraky... Víím, že je Nazim mrtvý. Když tehdy přišel ke mně domů s horečkou, měla jsem divný pocit. Ano... A když si myslím, že jsem se další den ráno probudila a slyšela jsem, jak recituje tajwid, nejsem si jistá, jestli to byl on nebo jeho duch.“ Podívala se na Jenny suchýma očima plnýma smutku. „Možná máte pravdu. Už uplynulo příliš mnoho času.“

Obličej paní Jamalové odrážel to, co Jenny nejprve vnímala jako obyčejnou sebelítost, ale nebylo to poprvé, kdy během je-

jich rozhovoru dokázala prohlédnout hlouběji až k hlubokému a skutečnému smutku matky, která hledá své ztracené dítě. To poslední, co potřebovala, byl další zamotaný a časově náročný případ, ale už se v ní začínaly hýbat emoce, tváře pohřešovaných hochů byly příliš živé a už ji strašily jejich přízraky.

„Nechte mi tady ten šanon,“ řekla Jenny. „Odpoledne si ho projdu a ozvu se vám.“

„Děkuji vám, paní Cooperová,“ odpověděla Amira Jamalová tiše. Naučeným pohybem uchopila šátek a přetáhla si ho opět přes hlavu.

„A co Rafi Hassan – žádá jeho rodina nějaké prohlášení?“

„Nemluvíme spolu. Chovali se ke mně nepřátelsky. Rozhodli se uvěřit, že za to, co se stalo jejich synovi, je zodpovědný Nazim.“

„A váš manžel?“

„Ten už to dávno vzdal.“

Když Jenny vyprovázela paní Jamalovou ke dveřím, všimla si ledového chladu v Alisonině chování. Během těch šesti měsíců, co spolu pracovaly, se naučila poznat každou sebemenší změnu v chování své asistentky. Alison patřila k ženám obdařeným zvláštní schopností dát člověku vědět, co si myslí, aniž by musely říct jediné slovo. V její reakci na paní Jamalovou Jenny jasně četla podezření hraničící s naprostou nelibostí. Když se o pár minut později objevila ve dveřích se zprávou, že policie naléhavě potřebuje vidět pitevní zprávy těl nalezených v mrazicím voze, Jenny poznamenala, že jí připadala kvůli paní Jamalové podrážděná.

Alison zkřížila paže na prsou. „Ten případ jejího syna si pamatuji. Pracovala jsem v té době u kriminálky. Všem bylo jasné, že ten mladík a jeho kámoš odjeli bojovat do zahraničí.“

Byl to další charakterový znak, kterého si Jenny u Alison všimla: Alisonino tvrdohlavé lpění na solidaritě ke svým bývalým policejním kolegům.

„Všem, to znamená komu?“ zeptala se.

„Celé skupině, která se tím případem několik měsíců zabývala. V té době tu extremisté provozovali svou činnost docela volně.“

Jenny se zamračila. „Jeho matka má přesto právo vědět, co se mu stalo, pokud je to ovšem zjistitelné.“

„Na jejím místě bych si nebyla tak jistá, že to chci zjistit. A my zrovna nemůžeme povolat svědky z Afghánistánu.“

„To ne. Nepamatujete si náhodou, kdo měl vyšetřování na starost?“

„To nejspíš dokážu zjistit. Neočekávejte ale, že se dostanete moc daleko – nad takovým případem neustále bdí agenti.“ Alison změnila téma. „A co ta těla v mrazicím nákladáku – chcete, abych se na to podívala? Podle mě ho policie taky bude chtít pro sebe.“

„Možná byste taky mohla napsat vlastní zprávu,“ řekla Jenny a nemohla si pomoci, aby nedodala: „Přece vím, jak naši přátelé v modrém vidí A a napíšu B.“

„Jen vám říkám, co jsem tehdy slyšela, paní Cooperová,“ odsekla Alison. „A přesto jsme si tehdy o muslimech mysleli jen dobré.“

Jenny raději skousla další odpověď, protože v Alisonině reakci viděla, že v ní paní Jamalová probudila složité emoce. Jenny věděla, že Alison i po šesti měsících tajně truchlí pro muže, kterého milovala: zesnulého Harryho Marshalla, Jenynyina předchůdce v úřadu koronera. Byli si blízcí. Podivné okolnosti jeho náhlého a neočekávaného úmrtí v ní zanechaly směsici pocitů, jejichž vysvětlení se pokoušela najít v křesťanské víře. Alison řešila své nejistoty tak, že se přimkla k nějaké instituci – k policii nebo k církvi – a bránila se všemu, co je ohrožovalo. Byl to sice iracionální přístup, ale měla snad Jenny právo ji kvůli tomu odsuzovat? I ona sama bez pomoci léků podléhala iracionálním obavám a děsům.

„Jejího syna prohlásili za mrtvého,“ řekla Jenny. „Má právo na vyšetřování, i když v omezeném rozsahu. Sama dost pochybuji o tom, že to bude k něčemu dobré.“

Alisonino nepřátelství viselo ve vzduchu jako nevíтанá přítomnost ještě dlouho poté, co vyšla z kanceláře. Jenny se cítila téměř provinile, když se snažila urovnat papíry paní Jamalové tak, aby budily dojem uspořádané dokumentace. Takhle se necítila od svého prvního případu, na kterém s Alison pracovaly společně. Jednalo se o případ čtrnáctiletého Dannyho Willse, který byl nalezen mrtvý ve své cele v nápravně výchovném zařízení provozovaném jednou soukromou společností. Alison jako bývalá policistka měla možná lepší schopnost předvídat potíže.

Dokumentace shromážděná paní Jamalovou ani přes svou rozsáhlost neposkytla takřka žádné objasnění. Obsahovala seznamy studentů, kteří v té době bydleli na kolejích, výpovědi členů obou rodin, výpovědi policistů, kteří prohledávali kampus, a kopie neefektivní korespondence s různými radními a politiky. Byla tam taky kopie původní výpovědi Simona Donovanova, ve které identifikoval dva mladé muže ve vlaku, a výpovědi studentek Dani Jamesové a Sarah Levinové, popisující tajemného vetřelce, a Rafiho náhodně vyslechnutou poznámku o muslimských bratřech, kteří míří do Afghánistánu. Další papíry obsahovaly zběžnou fotokopii Nazimova britského pasu, potvrzení z pasového úřadu, že Rafi Hassan nikdy pas nevlastnil ani o něj nepožádal, a suchopárný dopis psaný policistkou, jakousi Sarah Owensovou, referentkou pro styk s rodinami, ve kterém blahosklonným tónem vysvětlovala, že se policie rozhodla vyšetřování odložit, dokud se neobjeví nové důkazy. Posledním dokumentem byl plakátek o pohřešované osobě, sestavený na domácím počítači a ukazující různé podobizny obou mladíků. Jenny hned udeřilo do očí, jak byli oba nápadně pohlední, s laskavými očima a rysy štíhlé postavy. Dlouho na ně hleděla, až ji zalila nečekaná vlna takřka nesnesitelného smutku. Ti dva nebyli ani mrtví. Bylo to ještě horší: jednoduše zmizeli.

Odsunula spis stranou. V duchu zápasila proti iracionálním myšlenkám, které začala spřádat její mysl v návaznosti na roz-

hovory s doktorem Allenem. Lidé vždycky mizeli beze stopy. Šlo o pouhou shodu náhod, že jí tenhle případ přistál na stole právě v tuto dobu. Technicky vzato by se toho měl ujmout bristolský koroner, protože Nazim byl naposledy spatřen v oblasti jeho jurisdikce. Jenny se tím nemusela vůbec zabývat... Už ale věděla, že nemá na výběr.

Ve vstupní kanceláři zazvonil telefon. Alison již odešla, proto byl hovor automaticky přeměřován na telefon na jejím pracovním stole. Zvedla ho a představila se co nejprofesionálnějším tónem. „Úřad koronera v Severn Vale. U telefonu Jenny Cooperová.“

„Dobré ráno, jsem Andrew Kerr, nový patolog z nemocnice ve Vale.“ Podle hlasu byl upovídaný a plný energie. „Zrovna jsem se koukl na tu vaši paní XY. Myslím, že bychom se měli sejít.“

3

DVEŘE DO BUDOVY MÁRNICE jí bzučákem otevřel jeden z asistentů. Patřil k lidem, kteří mají ve zvyku mluvit pouze v jednoslabičných větách – uzavřený a zachmuřený typ, kterého jen jednou zaslechla se smát, a to možná jen proto, že stál daleko od ní a mezi svými kolegy. Kráčela opatrně po čerstvě vytřené podlaze recepcce a s každým krokem jí bylo jasnější, že na druhé straně lítacích dveří se odehrává nějaký značně vzrušený rozhovor. Zatlačila do dveří, prošla na druhou stranu a uviděla mladého muže v chirurgickém oděvu, pravděpodobně nového patologa, který vynakládal maximální úsilí, aby zastavil jednoho značně agresivního Skota. Ten měl na sobě tmavý oblek a kabát, mluvil hrozebným tónem a šířil kolem sebe auru jakési nepředvídatelné hrozby. Když zapíchl výhrůžně zdvižený ukazováček patologovi do hrudi, měla Jenny pocit, jako by se fyzicky dotkl jí.

„Poslouchej, hochu, dceruška mého klienta je pryč šest měsíců a nikde ani stopa. Ten chudák starej už ztratil i poslední vlas a nedivil bych se, kdyby si uhnal raka, jestli tu holku brzy nenajdu.“

„Musíte se vrátit s policií. Nemůžete sem jen tak vejít a chtít se podívat na tělo.“

„Proboha, jsem jeho právník, jeho zákonný zástupce. Vím, že dnešní systém vzdělání je k ničemu, ale i tak tě jistě naučili, co to znamená.“ Odhrnul si nepoddajné pískově hnědé vlasy

z čela a odhalil kdysi atraktivní rysy, teď vyžilé a zbrzděné vráskami.

Patolog dal ruce v bok, trochu se rozkročil a vystavil na odiv cvičením vypracované svaly. „Dobrá, tak už dost. Řekl jsem vám, jaký je postup. Máte číslo na detektiva, zavolejte mu. Já tu mám svou práci.“ Podíval se přes něj na Jenny. „Omlouvám se, madam. Co pro vás mohu udělat?“

Rozhňevaný Skot to očividně nechtěl vzdát. „Jaký v tom je ksakru rozdíl, jestli s sebou mám nebo nemám nějakého poldu?“

Jenny postoupila o krok dopředu a obrátila se na něj: „Jsem Jenny Cooperová, koronerka okresu Severn Vale. To tělo mám v tuto chvíli na starosti já.“ Teď už jí oba muži věnovali plnou pozornost. „Vy jste doktor Kerr?“

„Ano.“

Otočila se zpátky k nezvanému návštěvníkovi. „A vy jste?“

„Alec McAvoy. Firma O'Donnagh & Drew.“ Změřil si ji od hlavy k patě pohledem překvapivě krásných modrých očí, které jako by patřily k mnohem mladšímu obličejí. „Má smysl dávat tomuhle mladíkovi lekci z práva?“

Jenny jeho poznámku ignorovala a zeptala se: „Možná, že kdybyste mi přesně řekl, koho zastupujete, byla bych vám schopna pomoci.“

„Můj klient se jmenuje Stewart Galbraith. Naše firma zastupuje jeho rodinu odpradáвна. To policie mu dala echo o tomhle těle.“

„Která policie?“

„Teď si pro změnu děláte srandu vy. Která? Nejspíš z Bengalúru. Pokusila jste se někdy v poslední době zavolat na policejní stanici?“

Jenny viděla, jak se doktor Kerr naježil, ale ona zůstala klidná. Právníci jsou placeni od toho, aby byli nepříjemní. Ale i přes kravál, který McAvoy tropil, neviděla v jeho očích žádné známky nepřátelství nebo osobní zaujatosti.

„Máte vizitku?“

McAvoy něco zavrčel, zalovil v kapse kabátu a vytáhl svou vizitku:

*Mgr. Alec McAvoy, advokátní vykonavatel,
advokátní kancelář O'Donnagh & Drew, právní zástupci.*

Jenny si vizitku dvakrát přečetla a podivila se, proč je muž s právnickým vzděláním pouhým advokátním úředníkem místo kvalifikovaným právním zástupcem.

Viděla, že si toho všiml.

„To je jiný příběh. Někdy vám ho povím,“ řekl McAvoy.

„Nebude vám vadit, když k vám do kanceláře zavolám?“

„Poslužte si.“

Jenny vylovila telefon, ale pak si to rozmyslela. Jméno O'Donnagh & Drew znala z dob své praxe. Šlo o dlouhodobě zavedenou firmu, známou především tím, že ovládla bristolský trh v největších soudních sporech.

Obrátila se k doktoru Kerrovi. „Nevadí, když se rychle podíváme? Bude to jen minutka.“

„Je to vaše tělo, paní Cooperová. Budu u sebe v kanceláři.“ Otočil se, rázným krokem prošel napříč chodbou a práskl za sebou dveřmi.

„Myslíte, že je dost starý na tuhle práci?“ zeptal se pochybovačně McAvoy. „Sotva odrostl chlapeckým střevícům.“

„Můžeme jít?“

Vedla ho k lednici kolem půl tuctu těl na vozících a cítila v zádech jeho pohled. Patřil k těm mužům, kteří se ani nepokoušeli předstírat, že se nekoukají.

Ze zásobníku přišroubovaného ke zdi vytáhla latexovou rukavici a natáhla si ji na ruku. „Přinesl jste si fotografii dcery vašeho klienta? Někdy je obtížné...“

„Není třeba. Znáám ji od dětství.“

„Jak se jmenuje?“

„Abigail.“

Jenny otevřela dveře lednice – těžký kus kovu o velikosti téměř dva a půl krát jeden a půl metru – a vytáhla jednu při-

hrádku. Viděla, jak se McAvoy instinktivně pokřižoval, když natáhla ruku a chystala se odhrnout igelit z obličeje mrtvého těla. Další pohled je oba přimrazil: hleděla na ně tvář s prázdnými očními důlky.

„Můj Bože,“ zašeptal McAvoy.

Jenny sebou trhla a odvrátila pohled. „Omlouvám se. Předtím měla skleněné oči. Někdo jí je musel vyndat.“

McAvoy se sklonil a pozorně si mrtvou zblízka prohlížel. Jenny periferním viděním sledovala, jak zkoumá každý detail obličeje, stahuje igelit ještě o kousek a prohlíží si horní část trupu.

„Ne. Tohle není Abigail,“ řekl a napřímil se. „Měla důlek na bradě a malinké mateřské znamínko na krku. Přesto vám děkuji.“

Jenny přikývla a zaváhala. Sbírala odvahu podívat se dolů a tvář opět zakrýt.

„Dovolte,“ řekl McAvoy, a než stačila zvednout ruku, přetáhl igelit přes obličej mrtvé. „Zbude jen prach, jakmile nás duše opustí – tohle si musíte vždycky říkat.“ Zatláčil tělo zpátky do lednice. „Další soužení, se kterým musí žít ta bezbožná většina – myslí si, že tělo jsou jen svaly a krev.“ Zabouchl dveře lednice a podíval se na těla, vyrovnaná na vozících podél stěn chodby. „Nechte nevěřícího tady dole přes noc a brzy bude volat svého Stvořitele.“ Věnoval jí laškovný úsměv. „Ještě jsem neměl tu čest vás někde potkat, že ne?“

„Ne.“ Stáhla si z ruky rukavici a hodila ji do koše.

„Jste tu nová?“

„Relativně.“

„Tomu tedy říkám práce pro ženu.“ Chvilí si ji pozorně prohlížel a pak přikývl, jako by uspokojil svou zvědavost. „Ano, teď to vidím.“ Věnoval jí takřka otcovský úsměv, možná chtěl ukázat svou jemnější stránku. „Víte, jestli vám mohu radit, ne-travte příliš mnoho času s těmihle studenými kámoši. Uvidíme se.“ Otočil se a odcházel. Navyklým pohybem si odhodil vlasy z očí a ruce vrazil hluboko do kapes kabátu.